

DOSSIER GELUIDSOVERLAST

Over geluid en overlast, meten en voorkomen

In juli lanceerden we onze gebruikelijke oproep om ervaringen te delen rond het nieuwe HuisWerkthema. Dit kon via mail of het forum op www.cjt.be/ondersteuning.

Resultaat: nog nooit werd zoveel geschreven. Bedankt hiervoor! Conclusie: geluidsoverlast leeft onder de uitbaters.

Maar wat is eigenlijk geluid? Bestaat daar een definitie van? Is elk geluid gelijk of bestaan er verschillende soorten geluid? Wat is overlast? Hebben de burens gelijk als ze vinden dat groepen het te bont maken of zijn burens gewoon onverdraagzaam?

Wat zegt de wetgever rond geluidsoverlast? Wie moet de wet naleven? Is de uitbater (mee) verantwoordelijk voor het lawaai of is dit een zaak van de verblijvende groep? Hoe kunnen we geluidsoverlast voorkomen?

Te veel decibels in het jeugdverblijf

HINDER OF OVERLAST?

Stille groepen bestaan niet. Aan tafel wordt gebabbeld en tijdens een spel verhoogt het volume automatisch. Daar is ook niets fouts mee. Kinderen moeten de kans krijgen zich in hun vrije tijd uit te leven en te spelen. Een jeugdverblijf brengt voor de omliggende omgeving dus zeker extra geluid mee. Wanneer wordt dit echter een probleem?

Zo goed als niemand struikelt over het geluid dat spelende kinderen overdag maken, gelukkig maar. Spelende kinderen zorgen dus in de meeste gevallen hooguit voor wat geluidshinder.'s Nachts is het wel aangewezen de nodige rust in acht te nemen. Dan kunnen spelende, pratende of zingende kinderen wel zorgen voor overlast omdat de nachtrust van de burenen verstoord wordt.

Een ander verhaal is elektrisch versterkte muziek. Of de bijhorende hinder effectief overlast wordt, hangt o.m. af van het volume, de frequentie, de toonhoogte en de duur van de muziek. Dat groepen die non-stop loeiharde muziek door de boxen laten galmen, niet geliefd zijn, spreekt voor zich.

HOE GELUID METEN?

Geluid zijn luchtrillingen die zich door de ruimte verplaatsen. Deze trillingen worden geproduceerd door een geluidsbron en worden door het gehoor opgevangen. Vervolgens interpreteren de hersenen die trillingen via trilhaartjes, waardoor we een onderscheid kunnen maken tussen bijvoorbeeld muziek of gesprekken.

De eigenschappen van de trillingen verschillen eveneens. Wanneer er bijvoorbeeld versterkte muziek wordt gespeeld, dan dragen de bassen van de muziek verder omdat ze een lagere frequentie en grotere golflengte hebben.

Decibels

De sterkte van het geluid ligt gemiddeld tussen 20 en 140 decibels. 0 decibels is een theoretische norm en komt in de praktijk niet voor. Zelfs in de stilste gebieden meet men nog steeds 20 decibels.

Opvallend is dat je geluid niet zomaar kan optellen waardoor het moeilijk is decibels met elkaar te vergelijken. Met andere woorden: als een niet versterkte gitaar 80 decibels meet, dan zal je het aantal decibels niet verdubbelen door er een gitaar aan toe te voegen.

Tot slot nog dit: ongeveer een uur in een omgeving staan van 90 decibels kan voor gehoorschade zorgen, op 140 decibels ligt de pijngrens.

De sonometer

Om een geluidsmeting uit te voeren, gebruik je een geluidsniveaumeter of sonometer. Enkel met zo'n toestel kan je nagaan hoe sterk het geluid is.

Op regelmatige tijdstippen zelf geluid meten is geen optie. De eenvoudige toestellen op de markt zijn onbetrouwbaar en geven hoogstens een indicatie van de geproduceerde geluidsterkte. Geluidsmetingen uitvoeren volgens de regels van de kunst kost handenvol geld. Voor een geïkht toestel betaal je gemakkelijk 15 000 euro. Exacte geluidsmetingen zijn enkel weggelegd voor gespecialiseerde bedrijven.

GELUIDSPREVENTIE

Wie lawaai maakt, is verantwoordelijk voor de geluidsoverlast. Meestal zijn het dus de groepen die voor de geluidsoverlast worden verantwoordelijk gesteld. Dit wil zeggen dat bij een klacht de groep door de politie zal aangesproken worden. De groep krijgt in dit geval meestal een verwittiging, maar ook een proces-verbaal en een boete kunnen volgen.

Toch heeft dit ook voor de uitbater vervelende gevolgen, want bij terugkerende geluidsoverlast wordt ook het jeugdverblijf geïkht, niet alleen door de burenen maar vaak ook door de gemeente. Daarom worden best enkele preventieve maatregelen genomen.

Initiatieven naar de burenen

- Een goede relatie met de burenen start met een goede communicatie. Dit kan

WAT MAAKT HOEVEEL GELUID?

30 dB	= zacht gefluister
40 dB	= vogels bij zonsopgang
60 dB	= normale conversatie
80 dB	= deurbel, rinkelende telefoon, klassieke gitaar
90 dB	= gillend kind, kleine luchtcompressor
110 dB	= rockconcert, schreeuwen in iemands oor
120 dB	= kettingzaag, sirene van ambulance, supporters in een voetbalstadion
130 dB	= donderslag, pneumatische hamer, zeer krachtige boormachine
150 dB	= voetzoeker, knallen van een ballon

Maak goede afspraken met de groepen over wat kan en niet kan.

door ze op geregelde tijdstippen te informeren over het gebeuren in en rond het jeugdverblijf.

- Verzamel bij de burens suggesties rond het luik 'beperken geluidshinder' in het huishoudelijk reglement.
- Bezorg de burens een telefoonnummer waarop ze kunnen bellen bij geluidsoverlast.

Suggesties voor het huishoudelijk reglement

- Wat zijn de algemene afspraken?
 - Waar moet het echt stil zijn? Bijvoorbeeld op de parking of enkele plaatsen op het terrein.
 - Waar kan gespeeld worden?
 - Waar kan gerookt worden?
- Wat zijn de afspraken bij een nachtspel en een kampvuur?
 - Wie moet de groep op de hoogte brengen?
 - Hoeveel nachtactiviteiten en kampvuren kunnen tijdens een verblijf plaatsvinden?
 - Tot welk uur kan een nachtspel en een kampvuur plaatsvinden?
- Wat zijn de afspraken voor het gebruik van muziekinstallaties?
 - Waar kan de muziekinstallatie gebruikt worden (binnen en/of buiten)?
 - Hoe moeten de boxen gericht zijn?
 - Hoe moeten de bassen afgesteld zijn?
 - Wat is het maximaal toegestane volume (binnen en/of buiten)?
 - Wanneer is het gebruik van de muziekinstallatie toegestaan (bijv. van 8u tot 22u, maximaal drie uren per dag)?
- Wat zijn de afspraken voor het gebruik van tentengrond?
 - Waar moeten tenten precies staan?
 - Hoeveel personen mogen maximaal blijven overnachten in tenten?
 - Wanneer moet het stil zijn?
 - Wordt het gebruik van een transis-

torradio of gelijkaardige toestellen toegestaan?

- Kan een speeltent geplaatst worden of is de locatie enkel voor overnachten geschikt?
- Vermeld de gevolgen bij het niet naleven van de afspraken (inhouden waarborg en/of verbod op verder verblijf).

Andere initiatieven

- Het soort muziekinstallatie en de opstelling van de boxen kunnen een grote invloed hebben op de geluidsspreiding. Daarom kan het aanbieden van een eigen muziekinstallatie met begrenzers voor volume en bassen veel problemen voorkomen. Bevestig je de boxen aan de muren, dan heb je ook invloed op de verspreiding van het geluid. Je kan hiervoor ook eenmalig een vakman raadplegen om de beste kwaliteit te bekomen.

"Bij terugkerende geluidsoverlast wordt ook het jeugdverblijf geïmagineerd."

Belangrijke kanttekening: het aanbieden van een eigen installatie kan betekenen dat je Sabam en billijke vergoeding moet betalen. Meer info over auteursrechten: www.cjt.be/ ondersteuning/auteursrechten.

- Als groepen gedeeltelijk in tenten kunnen overnachten, kan dit ook een bron van geluidsoverlast zijn. Daarom speelt de inplanting van de tentengrond een belangrijke rol. Probeer de tentenweide zo ver mogelijk van het dichtstbijzijnde woonhuis te lokaliseren. Beplanting en reliëf kunnen een natuurlijke buffer vormen. En uiteraard kunnen ook specifieke regels in

het huishoudelijk reglement worden opgenomen.

EEN GROEP MET DOVEMANSOREN

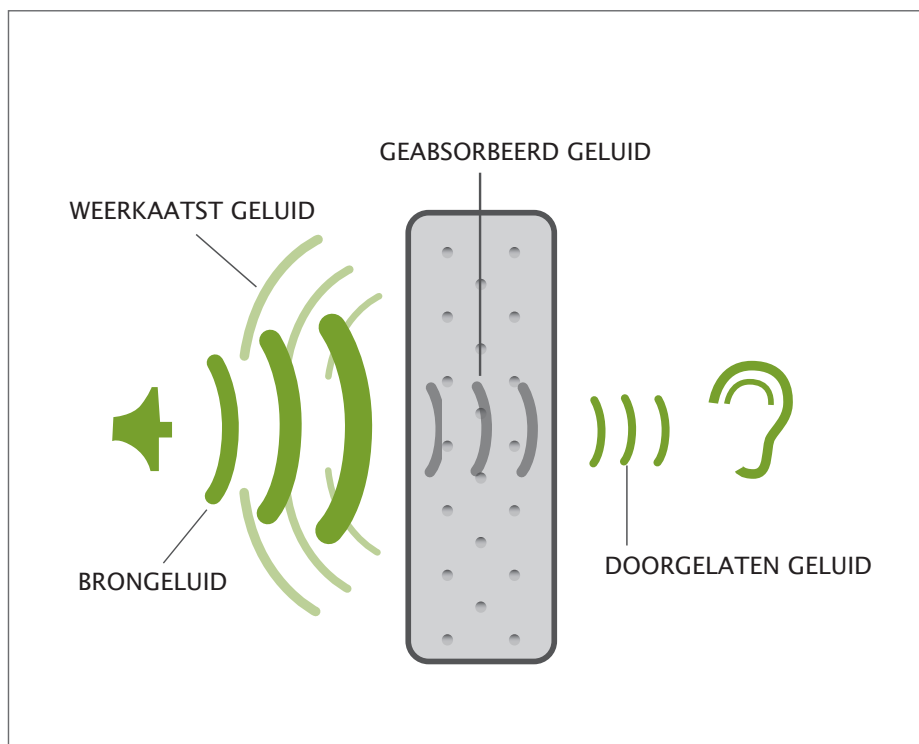
Sommige groepen zijn zich niet bewust van de overlast die ze de buurt bezorgen. Worden ze daarop attent gemaakt, dan houden ze daar rekening mee. Andere groepen hebben minder respect voor de burens en blijven de omgeving teisteren met decibels. Wat kan je dan doen?

Heb je een huishoudelijk reglement, dan kan je daar naar verwijzen. Worden de afspraken in dit reglement niet nageleefd, dan is er contractbreuk en kan een schadevergoeding geëist worden. Uiteraard moeten de afspraken dan duidelijk omschreven zijn (zie hierboven). Blijft de groep hardleers, dan kan de politie gebeld worden. Zij kunnen bemiddelen en eventueel sanctioneren.

In sommige gemeenten wordt gewerkt met een overlastambtenaar. Op die manier kunnen gemeenten kleine criminaliteit zoals graffiti, wildplassen of geluidsoverlast bestraffen zonder dat parket en politierechtbank moeten tussenbeide komen. Via gemeentelijk administratieve sancties kunnen onmiddellijk boetes geïnd worden wanneer bepaalde regels worden overtreden. Dankzij deze machtiging stralen overlastambtenaren voor kleine criminaliteit dus hetzelfde gezag uit als de politie, wat hen sterkt in een bemiddelingspoging.

Ten slotte zijn jeugdbewegingen doorgaans lid van een koepelorganisatie, soms kan het nuttig zijn om ook hen in te schakelen. Zij kunnen eveneens als bemiddelaar tussenbeide komen.

Als echt niets helpt, kan het nodig zijn om de groep naar huis te sturen.

DECIBELS MET HUISARREST

Een jeugdverblijf is geen discotheek of fuifzaal waar muziek spelen de hoofdactiviteit is. Toch willen groepen wel eens een streepje muziek en dan zorgt dit soms voor overlast.

De gemakkelijkste manier om die geluidsoverlast te beperken is het geluid in het jeugdverblijf houden. Hiervoor kan je terecht bij geluidsspecialisten die de zwakste plekken in het gebouw opsporen en advies geven over de gebruikte materialen. Weet dat je in dit geval snel met een serieuze investering zit, zeker wanneer gekozen wordt voor akoestische isolatie. Geluidsspecialisten vind je trouwens in de Gouden Gids onder de rubriek akoestiek - adviesbureaus.

Haalbaarder is om enkele eenvoudige geluidsdempende maatregelen te nemen. Met enkele kleine ingrepen kan reeds veel bereikt worden. De zwakste plekken in het gebouw verdienen daarbij extra aandacht. Stel bijvoorbeeld dat het geluid in de dagzalen ontsnapt langs ramen en deuren, dan moet dit eerst aangepakt worden. Andere investeringen zoals isoleren van muren en daken halen anders weinig uit. Welke maatregelen kunnen genomen worden?

Deuren

Een eerste manier om geluid binnen te houden, is het sluiten van deuren, dit is de logica zelve. Alleen is dit niet zo evident

voor een verblijvende groep. De praktijk leert dat buitendeuren vaak openstaan waardoor geluid ontsnapt. Een sas bouwen waarbij telkens twee deuren open moeten alvorens buiten te kunnen, kan dit grotendeels verhelpen. Deze deuren kunnen bovendien voorzien zijn van een pomp. Houd hierbij wel rekening met de brandveiligheidsvoorschriften.

“Koepelorganisaties van jeugdbewegingen kunnen als bemiddelaar tussen beide komen.”

Indien mogelijk wordt de buitendeur ook zo geplaatst dat die niet uitgeeft op de directe burens. Tot slot helpen bij gesloten deuren ook tochtstrips om het geluid te dempen.

Ramen

Ramen dicht houden is voor groepen een stuk eenvoudiger. Als je toch de indruk hebt dat het geluid te weinig wordt tegengehouden, kan je nagaan of alle ramen nog voldoende afgedicht zijn. Een tweede mogelijke maatregel is voorzetsramen plaatsen aan de binnenzijde. Moeten de ramen vervangen worden, dan geniet in functie van geluid gelaagd glas de voorkeur.

Scheidingsmuren en zoldering

Een dubbelwandige muur is beter dan een enkelvoudige wand (zie massa-veerprincipe hieronder). Het plaatsen van een voorzetwand kan bij bepaalde muren daarom nuttig zijn. Tussen die voorzetwand en de muur kan bovendien isolatie geplaatst worden. Voor de zoldering geldt hetzelfde principe. Isolatie kan je aanbrengen tussen de rastering waar het vals plafond aan bevestigd is. Eventueel kan je ook plaatmateriaal bevestigen op de rastering waardoor je opnieuw een dubbele wand creëert: een plafond en een zoldervloer. Loopt de dagzaal direct door tot het dak, dan kan het dak op een gelijkaardige manier geïsoleerd worden.

De massa-veer-massawet

Door het plaatsen van een dubbele wand of muur wordt de ‘massa-veer-massawet’ toegepast. Concreet werkt deze als volgt: het geluid botst tegen de muur en brengt deze aan het trillen. De isolatie (lucht of isolatiemateriaal) tussen de beide lagen vangt deze trilling op en fungeert als schokdempers. Het geluid wordt vervolgens sterk verzwakt doorgegeven aan de tweede muur.

Bij de toepassing van het massa-veer-massa principe spelen 4 parameters een belangrijke rol:

- Hoe meer massa in beide wanden, hoe meer decibels geweerd worden.
- TIP:** als voorzetwand kan je gipskar-

Klachten gaan heel zelden over spelende kinderen.

ton of gipsceментplaat gebruiken. Een ander alternatief is gipskartonplaat met schuimstof (12 cm) op basis van gerecycleerde polyethers en polyesters of een vezelplaat.

TIP: om de massa te verzwaren, kunnen ook twee wanden op elkaar geschroefd worden.

- Hoe groter de spouwbreedte, des te beter de isolatie.
- Isolatiemateriaal weert meer decibels dan lucht.
- TIP:** akoetische isolatie is zeer duur. Goedkopere alternatieven zijn glas- of rotswol of isolatie op basis van natuurlijke vezels zoals vlas.
- Ontdubbelde wanden isoleren beter.

TIP: bij een gemetselde wand gebruik je daarom best geen spouwankers. Bouw je een dubbele wand in gipskarton, dan plaats je iedere wand tegen een eigen metalen draagstructuur. Een metalen draagstructuur verdient de voorkeur op hout, omdat metaal soepeler is en dus meer trillingen dempt.

Weerkaatsing van geluid

Wanneer geluid niet geabsorbeerd wordt, kan het geluid storend zijn. Dat is soms het geval in refters of dagzalen waar geluiden weergalmen. Om dit te vermijden, kies je best voor oneffen muren, hang je gordijnen voor de ramen of bemeubel je de zaal in de mate van het mogelijke. Een andere mogelijkheid is het kleven van absorptietegels tegen muren en plafonds.

Uitbaters aan het woord

GUIDO HELLINGS 'T DRIEGE (MAASEIK)

Spelende kinderen maken lawaai, dat hoort er nu eenmaal bij. Anders is het voor muziek die uit de boxen komt. Die veroorzaakt soms wel te veel lawaai, vooral als de bassen te hoog staan. De burens mogen mij dan altijd bellen, dan zorg ik ervoor dat het geluid zo snel mogelijk vermindert. Op het einde van het kampseizoen nodigen wij al onze burens uit op een hapje en een drankje en bij deze gelegenheid maken we een kleine evaluatie.

LUC THEWISSEN KAMPHUIS JOGEM (HEUSDEN-ZOLDER)

Wij hebben de burens uitgenodigd om hun eventuele grieven kenbaar te maken. Daarbij bleek dat ze vooral last hadden van muziekinstallaties 's morgens vroeg tijdens de weekends en dat ze dit 's avonds minder erg vonden. Daarom vragen we groepen om pas vanaf 9u 's morgens 'versterkte' muziek te maken, en dat volgen ze uitstekend op! Resultaat: tevreden burens.

HUGO VAN KERCKHOVEN EN MART VOGELS SINT-WILLIBRORDUSHOF - BOS EN BREM (KASTERLEE)

Terwijl groepen op weekend of kamp zijn, zijn wij niet aanwezig. Bij het uitladen valt ons wel de vele drank en de grote geluidsinstallatie op. Tot op heden hebben we één klacht gekregen omtrent geluid. Die klacht kwam van een nieuwe buur. De buur werd gevraagd met zijn klachten naar de groepsverantwoordelijke te gaan. Deze verantwoordelijke beschikt over het reglement waarin o.m. het respecteren van de nachtrust staat opgenomen. Andere burens hebben nog nooit iets over geluidsoverlast gemeld.

MARTIN PHILIPPAERT 'T ROOSJE (INGELMUNSTER)

Geluidsoverlast is een probleem waarmee we regelmatig geconfronteerd worden. De problemen kennen twee oorzaken: nachtelijke escapades en geluidsinstallaties. Sommige groepen vinden het blijkbaar nodig om midden in de nacht een spel met bijvoorbeeld voetzoekers te spelen. Uiteraard leidt dat tot problemen en klachten.

Daarnaast zijn er dus de overdreven geluidsinstallaties. Iedereen vindt het normaal dat er muziek is op een weekend of kamp, maar als je ziet met welke installaties sommige groepen komen, maak je je toch wel bedenkingen. Vooral wanneer die op volle geluidsterkte en met de nodige beat gebruikt worden, is dat zelfs overdag erg storend. Daarom hebben we het gebruik van muziekinstallaties buiten verboden, al is dat wel jammer voor de 'verstandige' groepen die hierdoor een stuk van hun vrijheid moeten inboeten. Je vraagt je op de duur af wat niet meer in regeltjes moet worden gegoten.

Groepen en buren aan het woord

JURGEN VANCAUTER *KSJ Merchtem*

Bij geluidshinder en geluidsoverlast staan we bij de voorbereiding niet echt stil. We vinden het vanzelfsprekend dat waar een jeugdverblijf gevestigd is, geluid van een kamp getolereerd wordt. Overdag moet er gespeeld kunnen worden en ook een verzamelielied moet kunnen. Deze muziek wordt gespeeld 's morgens vroeg om iedereen te wekken en telkens voor de maaltijd. Op andere momenten staat geen muziek op, op een radiootje bij de leeftijdsgroepen na.

Als voorbereiding op ons zomerkamp gaan we met de leiders op kampverkenning. Dit is een volledig weekend waarin alles wordt voorbereid. Het huishoudelijk reglement en politie-reglement wordt dan besproken. Als daarin specifieke wensen staan, houden we daarmee rekening. Als een bosspel verboden is na 23u, dan volgen we dit verbod op.

Na 22u hebben we enkele traditionele activiteiten zoals een schriktocht, een nachttocht en een kampvuuravond. Waarschijnlijk moeten die activiteiten wettelijk gezien gemeld worden aan de politie, maar als daar niet naar gevraagd wordt door de uitbater, doen we dit niet. En tot nog toe hebben we nooit problemen gehad. We bezorgen de uitbater wel spontaan een draaiboek van onze activiteiten.

Onze enige klacht rond geluidsoverlast kwam van een buurtbewoner. Toen hebben we hiermee rekening gehouden, maar onze activiteiten zijn wel blijven doorgaan.

SENNE VANDAELE *Chiro Wervik*

We verkiezen een jeugdverblijf met tentengrond dat afgelegen ligt, dit om problemen met de omgeving te voorkomen. Licht het jeugdverblijf toch in woongebied, dan gaan we ervan uit dat de buurtbewoners extra geluid tijdens de zomermaanden gewoon zijn.

Als de uitbater naast het jeugdverblijf woont, verwachten we van hem/haar extra tolerantie zolang het geluid binnen de perken blijft.

Om 8u start de dag. Dan spelen we versterkte muziek tot 's avonds. Die muziek zorgt voor extra ambiance en is hoorbaar over het volledige terrein. Of de muziek luid staat? Soms vragen de kookouders om de volumeknop wat lager te zetten, dus ja, het kan wel luid staan. Anderzijds stoort het onze activiteiten niet.

's Avonds is het stiller, dit voor de nachtrust van onze kleinste leden. Enige uitzondering is de laatste avond, dan hebben we kampvuur en een fuifje. Van deze traditie hebben we één keer moeten afwijken onder druk van een buurtbewoner.

Onze ervaring leert dat bij stilte na 22u veel mogelijk is. We krijgen zelden klachten en uitbaters stellen doorgaans geen verdere eisen.

ANKE WELLENS *Buur van jeugdverblijf Dakan (Hulshout)*

Als buren dragen we het jeugdwerk een warm hart toe, want we vinden het geweldig dat kinderen spelenderwijs een zinvolle vrijetijdsbesteding krijgen. Lawaai overdag en rommel horen daarbij, maar er zijn grenzen. Steeds meer groepen maken van hun kamp een feest. Dit zorgt voor geluidsoverlast, vaak tot de vroege uurtjes. Als ze daarop worden aangesproken, is het antwoord: "voor tien dagen moet dit toch kunnen". Dat vinden we niet. Het jeugdverblijf ligt in een woonzone. Er moet respect zijn voor de buren, in het bijzonder voor de nachtrust. Bovendien brengt zo'n feestje nog andere problemen met zich mee. Deze zomer vonden we afval en braaksel in de straat. Ook de geur van urine en rottend eten was duidelijk te merken. Voor zo'n wantoestanden hebben we geen begrip en we vinden het spijtig dat ons positief beeld rond jeugdwerk hierdoor aangetast wordt. Ook de

veiligheid kan in het gedrang komen. Deze zomer brak bijna brand uit nadat nonchalant werd omgegaan met vuur en vuurwerk.

Bij de politie liggen al diverse klachten van geluidsoverlast. In de beginfase werd hieraan geen gevolg gegeven, daarna eisten we telkens een plaatsbezoek. Voor sommige groepen was dat een signaal om het stiller te houden, voor andere werkte het net andersom.

Wat ons verbaasde, was het ongeloof van de gemeente en de koepelorganisaties. Gelukkig is aan onze oproep gehoor gegeven om snel een einde te maken aan dit grensoverschrijdend gedrag.

ANN VANDEVENNE *Buur van jeugdverblijf De Wiekslag (Halen)*

De verkoper van onze woning had gezegd dat het jeugdverblijf niet voor geluidsoverlast zorgde. Logisch, anders kreeg hij het waarschijnlijk niet verkocht. Dit was uiteraard maar de halve waarheid. Het klopt voor kinderen die spelen en vroeg slapen, niet voor groepen bestaande uit jongeren boven 14 jaar. Die feesten graag, met geluidsoverlast tot gevolg.

In het verleden zorgden die feestvierders vaak voor stress, maar dankzij een goede communicatie met de uitbater is dit veel verbeterd. Voor groepen zijn de afspraken duidelijk en bij problemen komt de uitbater de dag nadien ter plaatse.

's Nachts staan we er wel alleen voor. De politie komt niet ter plaatse en de uitbater woont te ver van het jeugdverblijf. Daarom moeten we zelf de groepen om stilte vragen. Soms geven groepen daar gevolg aan, soms niet. Vooral als ze onder invloed van alcohol zijn, is er weinig tegen in te brengen. Een ander minpunt is het kamplied 's morgens vroeg. Uitslapen zit er dan niet in.

De geluidsbegrenzer van De Kafhoek

Luc De Coninck baat samen met zijn vader en broer jeugdverblijf De Kafhoek uit in de Vlaamse Ardennen. Om geluidsoverlast tegen te gaan, ontwikkelde Luc samen met de firma Grizzly uit Oudenaarde een geluidsbegrenzer. Het principe is eenvoudig. Als buiten te veel decibels worden gemeten, wordt de stroom op de stopcontacten onderbroken.

Hoe werkt het systeem?

In de dagzaal hangt een geluidsbegrenzer die in verbinding staat met de elektrische circuits van de dagzaal en twee microfoontjes buiten. Registreren die microfoontjes buiten gedurende een bepaalde periode een te hoog volume en toon, dan wordt de stroom door de begrenzer onderbroken. De onderbreking duurt minstens een minuut en kan pas daarna terug opgeheven worden door de begrenzer handmatig te resetten.

Waarom dit systeem?

Een belangrijke bron van geluidsoverlast zijn de versterkte geluidsinstallaties. Enkel die installaties zijn in staat om gedurende een minuut een volume te produceren van meer dan 80 decibel. Omdat die toestellen werken op stroom, is het onderbreken van die stroom een gepaste 'straf'.

Waarom hangen de microfoons buiten?

Dat is een bewuste keuze. Het is de omgeving die geluidsoverlast ervaart, dus daar moet het ook geregistreerd worden. In de dagzaal kunnen dus nog wat extra decibels geproduceerd worden. De enige voorwaarde is natuurlijk dat ramen en deuren gesloten blijven, en dan nog. Een deur kan zeker geopend worden. Het is pas als er een 'over-limit' is dat de begrenzer de stroom onderbreekt. De duur van de onderbreking hangt samen met de sterkte van het geluid.

Is 80 decibel niet te streng?

Er bestaan wettelijke normen waaraan moet worden voldaan, maar als burens niet klagen, worden geen metingen uitgevoerd. De norm van 80 decibels aan de deuren van de daglokalen is gevoelsmatig bepaald. Voor de burens kan dit volume door de beugel.

Waar kan je dit systeem kopen?

De geluidsbegrenzer is niet verkrijgbaar in België. Gespecialiseerde firma's kunnen deze begrenzer enkel kopen in Spanje. Wij hebben er ongeveer 500 euro voor betaald. Bovendien vraagt de installatie wat vakkennis en is het niet overal zomaar toepasbaar. Het systeem zal bijvoorbeeld niet werken in stedelijk gebied, omdat externe factoren de meting van het geluid aan de deur bemoeilijken.

Zijn andere oplossingen niet eenvoudiger?

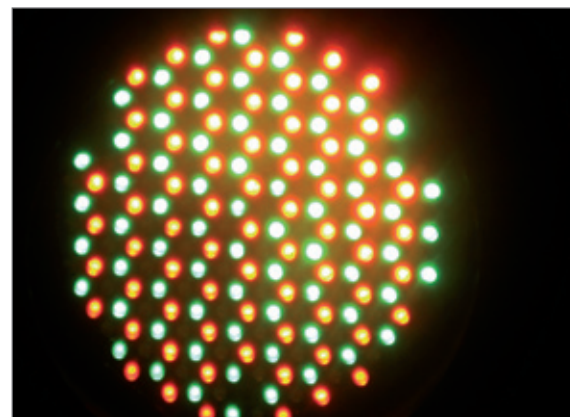
Een muziekinstallatie met ingebouwde begrenzer kan je gemakkelijk vinden. Die begrenzers hebben echter een andere functie, namelijk het beschermen van de installatie. Bied je zo'n installatie aan in het jeugdverblijf, op welk volume moet je die dan begrenzen? En dan maakt het natuurlijk een groot verschil of de muziekinstallatie binnen of buiten staat.

De microfoontjes buiten registreren het geluidsniveau.

De groep kan op het toestel aflezen hoeveel decibels worden geproduceerd aan de buitendeur.

De Kafhoek biedt zelf geen muziekinstallatie aan, wel toneelspots met led-lampjes.

Geluidsoverlast in de rechtbank

Wouter Vanderstede
(Kind en Samenleving)

Klachten tegen geluidsoverlast kunnen gebaseerd zijn op verschillende reglementeringen. Wanneer een jeugdverblijf hiermee geconfronteerd wordt, is het nuttig om na te gaan op welke reglementering(en) de indiener van de klacht zich beroept. Nog beter is uiteraard om als jeugdverblijf na te gaan hoe men hierop kan anticiperen.

In een rapport van de Vlaamse overheid uit 2006 staat een overzicht van mogelijke reglementeringen waarmee jeugdvoorzieningen kunnen worden geconfronteerd. Wouter Vanderstede, medewerker bij Kind en Samenleving, nam dit door en maakte er een samenvatting van. Volgens hem kan een klacht over geluidsoverlast gemotiveerd worden vanuit een zestal verschillende bepalingen.

1 MILIEUREGELGEVING

Vallen jeugdverblijven onder de Vlaamse milieuregelgeving (Vlarem)?

In Vlarem I staat in een bijlage (de zogenaamde 'indelingslijst') een expliciete lijst wie precies onder de Vlarem-regelgeving valt. Spelende kinderen en jeugdverblijven staan daarin niet expliciet opgenomen. Op basis van de Vlarem-regelgeving is het dus niet mogelijk om klachten in te dienen tegen het geluid van een jeugdverblijf, tenzij het centrum 'Vlarem-plichtig' is. En hier is het wel opletten geblazen om niet als "feestzaal of lokalen met dansgelegenheid" beschouwd te worden.

Zijn hiervoor geen uitzonderingen voorzien?

Er wordt inderdaad een uitzondering gemaakt voor "feestzalen of lokalen waarin enkel dansactiviteiten gekoppeld aan bijzondere gelegenheden worden georganiseerd" (rubriek 32 in de indelingslijst). Die "occasionele dansactiviteiten" (waar wellicht ook fuiven onder zouden kunnen

vallen) mogen maximaal 12 keer per jaar plaatsvinden. Eigenlijk geldt hier hetzelfde als voor parochiezalen: ook daar zijn maximaal 12 fuiven per jaar mogelijk.

Zijn er ook andere geluidsnormen?

Er is inderdaad het belangrijk koninklijk besluit van 1977 op de elektronisch versterkte muziek (zie kader). Dit kb omschrijft enkele concrete normen voor elektronisch versterkte muziek waaraan zowel openbare inrichtingen als particulieren moeten voldoen. Op spelende kinderen is dit kb dus niet van toepassing. Merk op dat het geluidsniveau binnen in gebouwen wordt gemeten, bijvoorbeeld in de woning van de buur en dus niet in de tuin. Het is wel een kb om rekening mee te houden. De oplossing kan hem zitten in het begrenzen van het geluid van de muziekinstallatie of voldoende te isoleren. Wanneer verblijfsgroepen dan toch te veel geluid produceren, dan is het de volle verantwoordelijkheid van de groep, niet van de uitbater.

2 REGELGEVING RUIMTELIJKE ORDENING

Wat heeft ruimtelijke ordening met geluidsoverlast te zien?

Elk jeugdverblijf ligt in een bestemmingszone, bijv. recreatie, woongebied of agrarisch gebied. Dit bepaalt of een jeugdverblijf al dan niet een stedenbouwkundige vergunning kan krijgen en onder welke voorwaarden dit kan. Wanneer de functie van het jeugdverblijf niet vergund is, kunnen omwonenden op basis hiervan klacht indienen. Bovendien kunnen ze een vergunning betwisten omdat er een 'onverenigbaarheid' zou zijn van het jeugdverblijf met de omgeving en de bestemming.

Kan je dit verduidelijken?

Voor jeugdverblijven in recreatiegebied met overnachtingsmogelijkheid zullen

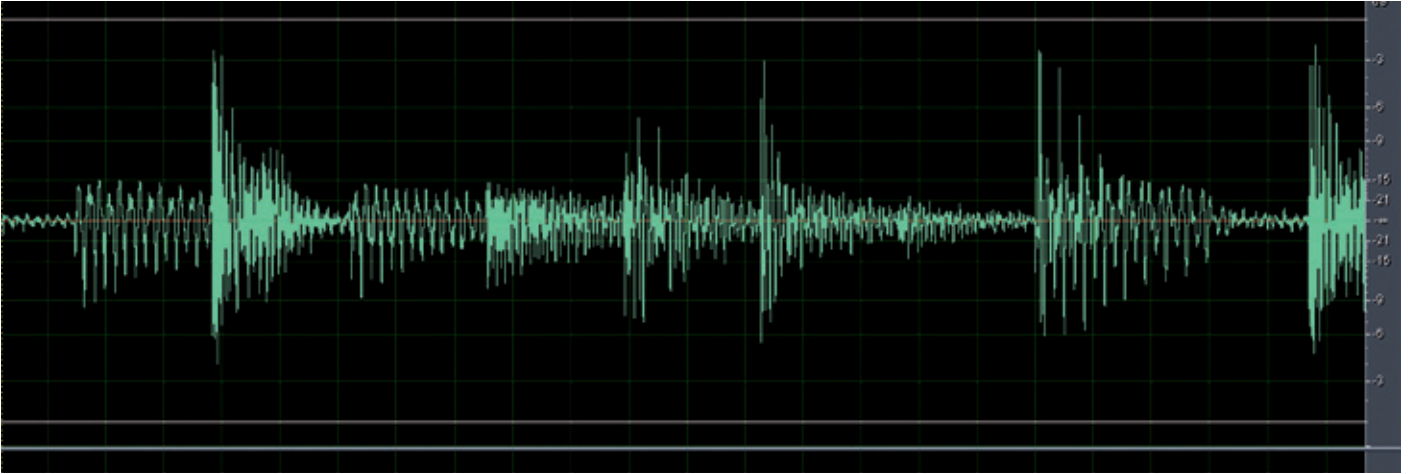
KB VAN 1977 OP DE ELEKTRONISCHE VERSTERKTE MUZIEK

Artikel 2

In openbare inrichtingen mag het maximum geluidsniveau voortgebracht door de muziek 90 dB niet overschrijden. Dit geluidsniveau wordt gemeten op gelijk welke plaats in de inrichting waar zich in normale omstandigheden personen kunnen bevinden.

Artikel 3

De openbare en private inrichtingen waar muziek geproduceerd wordt, moeten zo ingericht zijn dat het geluidsniveau gemeten in de buurt: 1° niet hoger is dan 5 dB boven het achtergrondgeluidsniveau, indien dit lager is dan 30 dB; 2° niet hoger is dan 35 dB indien het achtergrondgeluidsniveau ligt tussen 30 en 35 dB; 3° niet hoger is dan het achtergrondgeluidsniveau indien dit hoger is dan 35 dB. Dit geluidsniveau wordt gemeten in het lokaal of gebouw, met gesloten deuren en vensters. De microfoon wordt geplaatst op minstens 1 m afstand van de muren en op een hoogte van 1,20 m boven de vloer.

er zich in principe geen problemen voordoen omdat dit de bestemmingszone bij uitstek is voor dit soort voorzieningen. Maar voor jeugdverblijven die bijvoorbeeld in woongebied gelegen zijn, moet die verenigbaarheid goed onderzocht en gemotiveerd worden door de vergunningverlenende overheid. Wanneer dit voldoende gebeurd is en het jeugdverblijf over alle vergunningen beschikt, heeft een uitbater een stevig dossier om zich tegen de klacht te verweren.

Wat houdt die verenigbaarheid precies in?

Dit omvat verschillende aspecten zoals de aard en het karakter van de buurt, de activiteiten die er al gevestigd zijn, de schaal en het gebruik van de inrichting, de mogelijke hinder, de mobiliteit ... Dit wordt in principe allemaal geval per geval bekeken.

En als het onderzoek onvoldoende gevoerd werd?

Dan kan de vergunning betwist worden en kan een hogere instantie of rechtbank de vergunningsverlenende overheid terugfluiten, waardoor verhuur (tijdelijk) niet meer zou kunnen.

Hoe weet je als uitbater of het onderzoek voldoende gevoerd is?

Er is nooit volledige zekerheid tot er een gerechtelijke uitspraak is. Maar wanneer je alle vergunningen in handen hebt, moet een klager al sterk staan om die te betwisten. Die vergunning kan je normaal gezien zonder problemen krijgen wanneer de bestemming dit toelaat. Dit kan ook nog achteraf. Maar cruciaal in dit verhaal zijn de bestemmingsvoorschriften. Best is daarom het gemeentebestuur aan te spreken en hen te vragen om bij de opmaak van RUP's expliciet de bepalingen van jeugdvoorzieningen op te nemen in de voorschriften. Dan stelt het probleem zich niet meer. Toch is dit niet zo eenvoudig te realiseren. Een aan-

passing van een RUP kost immers veel centen en de procedure voor een gemeente is zwaar. Tegenwoordig worden er in veel gemeenten zogenaamde 'sectorale RUP's voor zonevreemde recreatie' opgemaakt. Hiermee wordt naar een regeling gezocht voor alle zonevreemde voetbalvelden, manèges, sportclubs enz. Dit is hét instrument om tot een ge-

“De overlast door elektronisch versterkte muziek wordt gemeten binnen in gebouwen, dus niet in de tuin van de buur.”

paste oplossing te komen. Daarenboven is er tegenwoordig het principe van 'recreatief medegebruik'. Kleinere zonevreemde jeugdverblijven (bijv. jeugdlokalen die verhuurd worden) kunnen er zich eventueel op beroepen om toch een vergunning te bekomen, zelfs al liggen ze in een bestemmingsgebied dat niet optimaal is.

3 GEMEENTELIJKE REGLEMENTEN

Kunnen gemeentes nog meer eisen stellen?

Bijkomende regelgeving over mogelijke geluidsoverlast vind je vaak terug in politiereglementen. Op dit moment zijn er steeds meer gemeenten die deze reglementen herzien en verwerken tot één document waarin ook gemeentelijke administratieve sancties staan opgenomen (zie overlastambtenaar, beschreven op pagina 5). Het nieuwe van deze administratieve sancties is dat een inbreuk niet voor de rechtbank komt, maar dat ook ambtenaren een sanctie of boete kunnen

opleggen of op een minnelijke schikking kunnen aansturen. Enkel bij een betwisting komt de rechter nog tussen.

Wat kan precies in zo'n reglement staan?

Sinds de klacht over het speelplein in Lauwe nemen steeds meer gemeentes spelende kinderen in het politiereglement op als niet-hinderlijk geluid. Andere gemeenten doen dit liever niet om geen eindeloze lijst te moeten samenstellen van niet-hinderlijk geluid. Maar wanneer deze bepaling er niet expliciet in staat, zijn er discussies mogelijk. Dan is men afhankelijk van de inschatting van de sanctionerende ambtenaar.

4 BURGERLIJK RECHT

Zijn klachten mogelijk via het burgerlijk recht?

Ja, het burgerlijk recht regelt de 'fout-aansprakelijkheid'. Dit wil zeggen dat er een verband moet worden aangetoond tussen een fout en de geleden schade. Onder geleden schade kan ook geluidsoverlast vallen als dit in overdreven mate voorvalt. Zo kan een buur een schadevergoeding eisen omdat hij/zij 'lijdt' onder het lawaai afkomstig van een jeugdverblijf en daarvan schade ondervindt. In het verleden zijn er rechtszaken geweest waarin het verband met spelende kinderen gelukkig niet kon worden aangetoond.

Voor jeugdverblijven zou het burgerlijk recht eventueel wel kunnen ingeroepen worden wanneer er voortdurend versterkte muziek wordt gespeeld. Ook hier is het voor een uitbater dus aangegeven om geen muziekinstallaties aan te bieden die heel luide muziek kunnen spelen, om afspraken op te nemen in het huishoudelijk reglement en om te bemiddelen bij conflicten. Op die manier kan aangetoond worden dat de uitbater preventieve maatregelen heeft

Het college van burgemeester en schepenen heeft in vergadering van 29 juni 2009 kennisgenomen van uw e-mail van 19 maart 2009 en verleent u volgende toelatingen in het kader van de weekends en kampen gedurende het seizoen 2009:

- het houden van een kampvuur met muziek en zang bij het einde van elk verblijf (weekend of kamp);
- het gebruik van geluidsversterkende toestellen waarbij de muziek op de kampplaats zowel in de gebouwen als in open lucht, de 90 dB(A) op om het even welk moment van de dag niet mag overschrijden en waarbij deze toestellen, indien overdag gebruikt, worden opgesteld in de richting van de velden.

Om mogelijke overlast voor de omwonenden te beperken, benadrukken wij nogmaals het belang van een stipte naleving van de gemaakte afspraken m.n. een nauwgezette controle van de voorwaarden in het contract tussen de Bivakhoeve en de verenigingen voor wat betreft het verbod op het gebruik van elektronisch versterkte muziek tussen 22.00 uur en 08.00 uur behalve tijdens het kampvuur op de laatste dag van het kamp waarop uitzonderlijk tot 24.00 uur het gebruik ervan wordt toegestaan.

Onderhavige toelating wordt verleend op voorwaarde dat het advies van de lokale politie van 23 juni 2009 en van de gewestelijke vrijwillige brandweer van 8 april 2009, waarvan de integrale tekst als bijlage, stipt worden nageleefd.

Voorbeeld van afwijking door de gemeente op artikel 561 uit het strafrecht

genomen om de schade te voorkomen en dat het de bezoekers zijn die de grootste verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid dragen.

5 STRAFRECHT

In veel huishoudelijk reglementen van jeugdverblijven lees je dat het stil moet zijn tussen 22u en 7u. Uit welke regelgeving komt dit?

Waarschijnlijk vloeit die afspraak voort uit het strafrecht. Artikel 561 bepaalt dat 'zij die zich schuldig maken aan nachtgerucht of nachtruoer waardoor de rust van de bewoners kan worden verstoord' een misdrijf pleegt. Dit misdrijf, zoals dit omschreven wordt, is slechts strafbaar tussen zonsondergang en zonsopgang. Op basis van dit artikel kan eveneens een klacht geformuleerd worden.

Kan hierop een uitzondering worden aangevraagd, bijvoorbeeld voor een nachtspel of kampvuur?

Ja, er kan een afwijking aangevraagd worden. Je kan je vraag schriftelijk richten aan het college van burgemeester en schepenen.

Het rapport 'Onderzoek van juridische gronden voor klachten ten aanzien van (vrijtijds)infrastructuur voor jeugdwerkinitiatieven en sportclubs, als ook ten aanzien van kinderopvanginitiatieven' kan aangevraagd worden bij Gerda Vanroelen van Afdeling Jeugd (gerda.vanroelen@cjsm.vlaanderen.be).

Een samenvatting en 'juridische spoedcursus' is terug te vinden in de Nieuwsbrief Kind & Ruimte, nr. 15 (2006), terug te vinden op www.k-s.be (> 'Nieuwsbrief Kind & Ruimte').

6 HUISHOUDELIJK REGLEMENT

Kan het huishoudelijk reglement een rechtsgrond zijn voor een klacht?

In principe niet omdat het een contract is tussen gebruiker en uitbater. Derden kunnen zich daarop in principe niet beroepen. Toch bestaat er in de rechtspraak een opmerkelijke uitspraak waarbij een Bloso-domein verplicht werd om een omheining te plaatsen, naar aanleiding van een klacht die gebaseerd was op bepalingen uit het huishoudelijk reglement. Sindsdien is het toch opletten wat precies wordt opgenomen in het huishoudelijk reglement.

Over het gebruik van geluidsinstallaties moeten duidelijke afspraken gemaakt worden.